

ΝΕΟΦΑΝΕΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑ¹

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων

1. Εἰσαγωγικά

Ὁ εἰκοστός αἰώνας ὑπῆρξε καταλυτικός γιὰ τὴν ἱστορική πορεία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐκρηκτικὰ ὑπερπλήρης σέ κοινωνικά, τεχνολογικά καὶ ἐπιστημονικά ἐπιτεύγματα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Κατέγραψε ἀκόμη τίς συνέπειες τῶν ἐπαναστατικῶν κινήματων τοῦ 19^{ου} αἰώνα καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ 20^{ου} τόσο σέ θεωρητικό, ὅσο καὶ σέ πρακτικό ἐπίπεδο, μέσῳ τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος προσπάθησε νὰ ἐφαρμόσει στὴν πράξη τὸν ἱστορικό ὕλισμό.

Ὁ ἄνθρωπος μάλιστα τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τοῦ 20^{ου} αἰώνα ἀπετόλμησε νὰ μιλήσει ἀκόμη καὶ γιὰ τὸν θάνατο τοῦ ἴδιου τοῦ Θεοῦ, ἐπιχειρῶντας νὰ ἐξοβελίσει ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα δρώμενα τὸν Θεό καὶ νὰ ἐρμηνεύσει τὰ πάντα ὡς ἐπιτεύγματα τῶν δικῶν του δυνατοτήτων καὶ μόνον, διαγράφοντας τὴν πρόνοια καὶ τὸ θέλημα ἐνός Πανσόφου καὶ Παναγάθου Δημιουργοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς τῆς νεωτερικότητος, ὅπως συνηθίζεται νὰ ἀποκαλεῖται ἡ ἐποχή μας, διαπιστώνοντας τὴν αὔξηση τῆς γνώσεώς του καὶ ναρκισσεύομενος γιὰ τὴν θαυμαστή πράγματι τεχνολογία του, ἐμπιστέφθηκε τὰ πάντα στὴν ἐπιστήμη καὶ στὴν τεχνολογία, στίς ὁποῖες ἀπέδωσε μεσσιανικό χαρακτήρα. Ἔστησε ἔτσι ἓνα εἶδος νέας θρησκείας, τὴν «**θρησκεία τῆς ἐκκοσμίκευσης**» (π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἡ χαμένη ἀθωότητα, σελ. 33), μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ἔλειπε ὁμοῦς ὁ Θεός. Σ' αὐτὴν ἐστήριξε τίς ἐλπίδες του γιὰ τὴν λύση ὅλων τῶν προβλημάτων του. Δηλαδή πίστεψε ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ὅτι μπορεῖ μόνος του νὰ λύσει ὅλα ἀπολύτως τὰ προβλήματά του στηριγμένος μόνον στίς δικές του δυνάμεις καὶ στίς ὀξύτερες πράγματι διανοητικές ικανότητές του, ἀποκλείοντας ἀπὸ τὴν ἱστορία καὶ τὴν ζωὴ του τὸν Θεό. Στὴν μέθη του αὐτὴ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος «οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ Θεῷ» (Λουκ. ιζ'18). Ἀντὶ τούτου αὐτονομήθηκε ἀπὸ τὸν Θεό καὶ ἀποφάσισε νὰ πορευθεῖ ὀλομόναχος τὸν δρόμο του, λατρεύοντας τὰ ἔργα τῶν χειρῶν του. Αὐτὴ τὴν συμπεριφορὰ χαρακτηρίζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς «**εὐαγγέλιο τοῦ ὄφους**», δηλαδή

¹ Εἰσήγηση πραγματοποιηθεῖσα στὸ Σεμινάριο Ἐπιμορφώσεως Κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

ἐπανάληψη τῆς πρώτης ἀνταρσίας καί τῆς ἀποστασίας τῶν πρωτοπλάστων ἀπό τό θέλημα καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Ὅμως, κατά τήν ἀναμφισβήτητη αὐτή ἀνοδική πορεία του, ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος διεπίστωσεν ὅτι πληθώρα ἀπρόβλεπτων προβλημάτων παρουσιάστηκαν, κοινωνικῶν, περιβαλλοντικῶν, ὑπαρξιακῶν, ἠθικῶν κ.ἄ., πού μείωσαν τήν ἐλπίδα του γιά μιά παραδεισένια κατάσταση, ὅπως νόμιζε, καί γέμισαν τήν καρδιά του μέ ὑπαρξιακό φόβο. Μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος, νέες ἄγνωστες μέχρι τώρα ἀσθένειες, πληθυσμιακή ἔκρηξη, κρίση στήν ἐργασία, ἄνισος καταμερισμός τῶν ἀγαθῶν, ἔλλειψη ἀξιοπρεποῦς διαβιώσεως, κοινωνική ἀδικία, συγκρούσεις κοινωνικές καί ἐθνικές, πυρηνική ἀπειλή, εἶναι μερικές ἀπό τίς κακές συνέπειες τῆς χωρίς Θεό ἐπιστημονικῆς καί τεχνολογικῆς προόδου τοῦ ἀνθρώπου, οἱ ὁποῖες τήν κάνουν νά χάνει τόν μεσσιανικό χαρακτήρα μέ τόν ὁποῖο τήν εἶχε περιβάλει ὁ ἄνθρωπος.

Ἡ ἀπογοήτευση ἀπό τή νέα αὐτή ἀπρόσμενη πραγματικότητα προξένησε στόν σύγχρονο ἄνθρωπο **κενά** ἠθικά, κοινωνικά καί κυρίως ὑπαρξιακά. Αὐτήν ἀκριβῶς τήν κρίσιμη στιγμή, σ' αὐτόν τόν κρίσιμο μεταφυσικό προβληματισμό τοῦ ἀνθρώπου, πού κρίνονται συστήματα καί ἀξίες, κάποιοι ἐπιτήδειοι μέ μελετημένους πονηρούς τρόπους ἔρχονται νά ὑποσχεθοῦν τήν «ἀληθινή λύση» ὅλων τῶν προβλημάτων του. Νά δώσουν στόν ἄνθρωπο μιά νέα ἐλπίδα. Αὐτή τή φορά ὅμως ὁ «μεσσίας» δέν ἔχει τό ἔνδυμα τῆς ἐπιστήμης καί τῆς τεχνολογίας ἢ τῆς ψυχολογίας. Φορεῖ τό ἔνδυμα τῆς «θρησκείας».

Ἔτσι, ἐμφανίζονται οἱ «ἔμποροι ἐλπίδας», οἱ «πλασιέ τοῦ μεταφυσικοῦ», οἱ "ἐμπορευόμενοι θρησκείαν", κυρίως ξενόφερτοι «μισσιονάριοι» ἢ ἐπαγγελματίες γυρολόγοι, καί ὑπόσχονται στόν συγκεχυμένο καί περιπλανώμενο ἄνθρωπο, ἰδιαίτερα στήν ἐναλλαγή τῆς 2^{ης} πρὸς τήν 3^η χιλιετία, τήν «σίγουρη» αὐτή τή φορά λύση τῶν προβλημάτων του. Ἀρκεῖ αὐτός, βεβαίως, νά παραδώσει σ' αὐτούς τόν ἑαυτό του ὀλόκληρο, τήν προσωπική του ἐλευθερία (μερικές φορές καί τήν ἀξιοπρέπειά του) καί συνήθως μαζί μ' αὐτά καί ὅλα τά ἐπί γῆς ἀγαθά του. Παρουσιάζονται ὡς σοφοί, "θεοί" καί παντογνώστες, ἐνῶ εἶναι ἀπλῶς πονηροί καί ἄσχετοι μέ τά οὐσιώδη καί ζωτικά προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου, πού "προκόπτουσιν ἐπί τό χεῖρον πλανῶντες καί πλανώμενοι" (Β' Τιμ. γ' 13). Καί ἐδῶ ἀκριβῶς εἶναι πού γεννιέται στίς μέρες μας τό φαινόμενο - πρόβλημα τῶν νεοφανῶν αἰρέσεων καί τῆς παραθρησκείας.

Τό φαινόμενο αὐτό, πού δέν εἶναι μόνον ἑλλαδικό, ἀλλά διεθνές, εἶναι ἰδιαίτερα ἀνησυχητικό γιά μᾶς τούς Ὁρθοδόξους Ἑλληνας, ἰδιαίτερα μετά τήν ἔνταξή μας στήν Ἐνωμένη Εὐρώπη πού χαρακτηρίζεται γιά τήν ἐθνική, θρησκευτική καί πολιτισμική

πολυμορφία της και άνομοιογένεια. Έάν δέν προσέξωμε κινδυνεύωμε νά χάσωμε, μαζί μέ τήν σωτηρία τής ψυχής μας και τήν έθνική μας ταυτότητα και συνοχή.

Μέσα σ' αυτές τίς διαπιστώσεις τίθεται τό θέμα: «**Νεοφανεῖς αίρέσεις και παραθρησκεία , ώς πρόβλημα και ώς άπειλή**».

2. Τό φαινόμενο τών νεοφανών αίρέσεων

Γιά τήν Έκκλησία μας, τό φαινόμενο τών αίρέσεων δέν εἶναι άγνωστο και νεοφανές. Ήδη από τούς πρώτους χριστιανικούς χρόνους (και μάλιστα από τίς πρώτες δεκαετίες) παρουσιάστηκαν στήν ιστορία τής Έκκλησίας αίρέσεις και σχίσματα και έκτοτε πολλάκις Τήν άπησχόλησαν. Έξ άλλου, οί αίρέσεις ύπήρξαν τό κύριο αίτιο τής συγκλήσεως τών τοπικών και οικουμενικών συνόδων, αλλά και ή πρόκληση για τήν γόνιμη ανάπτυξη τής πατερικής θεολογίας.

Τό σύγχρονο όμως φαινόμενο τής πλάνης και τής αίρέσεως διαφέρει από τά προηγούμενα τόσο στήν έκταση όσον και στά χαρακτηριστικά (μορφή). Οί σύγχρονες αίρέσεις εἶναι πολυάριθμες, δέν εκδηλώνονται όλες ώς θρησκευτικές αίρέσεις ούτε αντιπαρατίθενται όλες πολεμικά έναντι τής Όρθόδοξης Έκκλησίας μας. Πολλές φορές εμφανίζονται μάλιστα και μέ όρθόδοξα προσωπεΐα ή χρησιμοποιούν χριστιανική όρολογία και χριστιανικά κείμενα, διαστρεβλώνοντας τήν έννοια και τό περιεχόμενό τους. Έτσι έπιτυγχάνουν συχνά νά παραπλανήσουν τούς Όρθοδόξους Χριστιανούς ή νά τούς οδηγήσουν σέ σύγχυση, διαβρώνοντας τό Όρθόδοξο φρόνημά τους. Τό γεγονός αυτό αποτελεί για τήν Έκκλησία μας σοβαρώτατο ποιμαντικό πρόβλημα.

Προτού όμως προχωρήσουμε, εἶναι ανάγκη νά κάνουμε μιά έπισήμανση: Οί σύγχρονες αίρέσεις δέν έχουν όλες τά ίδια χαρακτηριστικά ούτε ανήκουν όλες στήν ίδια κατηγορία. Διαφέρουν ριζικά μεταξύ τους στήν προέλευση, στήν ταυτότητα, στήν δομή και στήν διδασκαλία. Τό μόνον κοινό χαρακτηριστικό τους και ό τόπος τής συμφωνίας τους εἶναι ή σύμπληξη κοινού μετώπου κατά τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μας. Πρός τοῦτο, μεθοδεύουν σειρά έπιθέσεων κατά τής Έκκλησίας και τών εκπροσώπων της, πραγματοποιούν εκδηλώσεις και συμπόσια μέ οργανωμένες διαμαρτυρίες για δήθεν καταπάτηση τής θρησκευτικής έλευθερίας τους και τών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους και προβάλλουν τήν άπαίτηση για κατάργηση του νόμου ό όποιος άπαγορεύει τόν άθέμιτο προσηλυτισμό και συστρατεύονται μέ εκείνους πού ζητούν

τόν χωρισμό Κράτους και Ἐκκλησίας.

Ἐνεκα αὐτῆς τῆς πολυμορφίας και τῆς ποικιλίας πού παρουσιάζουν οἱ νεοφανεῖς αἱρέσεις, εἶναι ἀναγκαῖο νά τίς κατατάξωμε κατ' ἀρχήν σέ δύο μεγάλες ὁμάδες, ἀνάλογα μέ τήν προέλευσή τους και τήν διδασκαλία τους.

Ἔτσι, διακρίνομε πρωτίστως, ἀφ' ἑνός μὲν, τίς ὁμάδες ἐκεῖνες πού ἔχουν χριστιανικά ἢ ψευδοχριστιανικά χαρακτηριστικά και εἶναι οἱ κατά κυριολεξίαν αἱρέσεις και, ἀφ' ἑτέρου, ἐκεῖνες πού διαφοροποιοῦνται οὐσιαστικά ἀπό τήν χριστιανική πίστη, ἀλλά και τήν διδασκαλία τῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν, τίς ὁποῖες και χαρακτηρίζομε ὡς παραθρησκευτικές ὁμάδες (διεθνῶς σέκτες ἢ λατρεῖες-cults).

Ἐπάρχει δηλαδή ἀφθονία προσφορᾶς γιά ὅλα τά γοῦστα. Ἔτσι συναντᾶ κανεῖς μιά ἀτέλειωτη σειρά αἱρέσεων και σεκτῶν, μέ ποικίλα χαρακτηριστικά ὅπως χριστιανικά, ψευδοχριστιανικά, χιλιαστικά, ἐσχατολογικά, ἀποκρυφιστικά, νεογνωστικά, γκουρουῖστικά, ἰνδουῖστικά, βουδιστικά, ἰαπωνικά, ἰσλαμικά, παραψυχολογικά, μέχρι και νεοειδωλολατρικά, και σατανιστικά.

Τό τραγικό εἶναι ὅτι ὅλες αὐτές οἱ μορφές τῆς πλάνης δέν ἀποκαλύπτουν πάντοτε τό ἀληθινό τους πρόσωπο, γι' αὐτό και εὐκόλα μποροῦν νά ἐπιτύχουν τόν προσηλυτιστικό τους σκοπό.

Πρέπει ἀκόμη νά συμπληρώσωμε ὅτι παρὰ τίς «θεωρητικές» διαφορές τους προκαλοῦν συχνά ἐξίσου ἀρνητικές συνέπειες, γι' αὐτό και στίς δύο αὐτές κατηγορίες μπορεῖ νά συναντήσῃ κανεῖς ὁμάδες μέ χαρακτηριστικά «καταστροφικῆς λατρείας».

3. Εἰδικά χαρακτηριστικά

α. Μιλώντας, πρῶτον, γιά τίς **χριστιανικές αἱρέσεις** και τίς παραχριστιανικές ὁμάδες, πρέπει νά ποῦμε ὅτι εἶναι ὁμάδες μέ πολλές και σοβαρές ἀποκλίσεις και διαφοροποιήσεις ἀπό τήν Χριστιανική Ἀλήθεια. Πρόκειται συνήθως γιά διδασκαλίες ἢ ὀργανωμένες ὁμάδες πού πιστεύουν στόν Ἰησοῦν Χριστό, ἢ τουλάχιστον ὁμιλοῦν γι' Αὐτόν. Εἶναι δηλαδή ὁμάδες πού κινοῦνται ἐντός τοῦ χριστιανικοῦ χώρου. Μερικές ἔχουν ἀπωλέσει κάθε χριστιανικό χαρακτηριστικό στό "δόγμα" τους ἢ στό πολίτευμά τους, ὅπως εἶναι οἱ "Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά", οἱ Μορμόνοι, οἱ Ἀντβεντιστές κ.ἄ.

Κύριο χαρακτηριστικό τῶν ὁμάδων αὐτῶν, εἶναι ἡ μικρή ἱστορική πορεία τους, πού δέν ἔχει καμία σχέση και σύνδεση μέ τήν ἱστορική Ἐκκλησία πού ἴδρυσε ὁ Ἰησοῦς Χριστός, οὔτε στήν πίστη, οὔτε στήν λατρεία, πολύ περισσότερο στήν "ἀποστολική διαδοχή". Ἡ

ιστορία τους ξεκινᾷ αὐθαίρετα καί ξαφνικά, μόλις μερικές δεκαετίες πρὶν, ὅπως τῶν Ἑλλήνων Νεοπεντηκοστιανῶν στή δεκαετία τοῦ '60 καί ἄλλων στή δεκαετία τοῦ '20. Ἄλλες ομάδες ἔχουν ζωὴ 100 ἢ τό πολύ 130 ἐτῶν, ὅπως ἡ ἐταιρεία "Σκοπιά" τῶν "Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ".

Ἄλλο χαρακτηριστικό τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων εἶναι οἱ φονταμενταλιστικές διδασκαλίες τους, ἡ σκληρὴ συμπεριφορὰ τους πρὸς τοὺς ἔξω καί ἡ αὐστηρότητα στήν πειθαρχία τῶν ὀπαδῶν, ἡ ὁποία ἐνίοτε παίρνει τὸν χαρακτήρα ἀπειλῆς. Ἀκόμη χαρακτηρίζονται γιὰ τίς ἔντονες ἐσχατολογικὲς διδασκαλίες τους καί τίς δῆθεν προφητικὲς προβλέψεις τους, γιὰ τίς ὁποῖες συνεχῶς διαψεύδονται. Οἱ συνεχεῖς ἀναγγελίες τοῦ τέλους τοῦ κόσμου (συστήματος κατὰ τοὺς Χιλιαστὲς) καί ἡ ἀπειλή τοῦ Ἀντιχρίστου ἢ ἡ ὑπόσχεση τῆς λεγομένης "ἄρπαγῆς" (κατὰ τοὺς Πεντηκοστιανούς), ὀλοκληρώνουν τὴν μέθοδο τοῦ ἐκφοβισμοῦ καί τῆς καταπίεσεως τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητος καί τῆς στέρησεως βασικῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν ὀπαδῶν τους. Καί εἶναι αὐτὲς ἀκριβῶς οἱ ομάδες πού, ὅταν καταγγελθοῦν, διαμαρτύρονται ὅτι καταπατοῦνται τάχα τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματά τους καί ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία τους.

Ἀριθμητικῶς, οἱ δραστηριοποιούμενες στήν Ἑλλάδα νεοφανεῖς χριστιανικὲς αἱρέσεις καί παραχριστιανικὲς ομάδες ἀνέρχονται στίς 100 περίπου, μέ σημαντικὲς διαφορὲς καί ἀντιθέσεις μεταξύ τους.

β. Μιλῶντας τώρα γιὰ τὴν **παραθρησκεία** πρέπει νά ποῦμε ὅτι πρόκειται γιὰ διδασκαλία ἢ συγκροτημένη ομάδα (σέκτα) ἢ ὀργάνωση πού δέν ἐντάσσεται στὸν χριστιανικὸ χῶρο, ἀκόμη καί ὅταν χρησιμοποιεῖ χριστιανικὴ ὀρολογία· δέν πιστεύει στὸν Χριστό, ἀκόμη καί ὅταν χρησιμοποιεῖ τὸν ὄρο "χριστός" καί συνήθως δέν ἀνήκει στίς μονοθεϊστικὲς θρησκείες. Δηλαδή, δέν πρόκειται γιὰ "γνωστὴ θρησκεία", ὅπως αὐτὴ ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα. Γι'αὐτὸ καί θεωρεῖται ὡς παραθρησκεία.

Ἡ Ἔκθεση τῆς Γαλλικῆς "Διυπουργικῆς Ἀποστολῆς γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν αἱρέσεων" (Ἰανουάριος τοῦ 2000, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ κ. Ἀλέν Βιβιέν), ἐπιχειρῶντας νά δώσει ἕνα ὀρισμὸ τοῦ ὄρου σέκτα, γράφει: "**Ἡ αἵρεση (σέκτα) εἶναι ἕνας σύνδεσμος μέ ὀλοκληρωτικὴ δομὴ, δηλώνοντας ἢ ὄχι θρησκευτικούς σκοπούς, τοῦ ὁποῖου ἡ συμπεριφορὰ πλήττει τὰ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα καί τὴν κοινωνικὴ ἰσορροπία**" (σελ. 53).

Οἱ παραθρησκευτικὲς αὐτὲς ομάδες ἔχουν ἐπίσης ἔντονο συγκρητιστικὸ χαρακτήρα καί ἀναμιγνύουν χριστιανικὲς, ἔξωχριστιανικὲς, ἀποκρυφιστικὲς καί ἀπωανατολικὲς δοξασίες, ἐντάσσονται δέ στὸ γνωστὸ ρεῦμα τῆς "Νέας Ἐποχῆς".

Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι ή ολοκληρωτική δομή τους, στην κορυφή της οποίας υπάρχει ο αρχηγός, ο οποίος είναι περιβλημένος με θεική αυθεντία, είτε αυτός ονομάζεται γκουρού ή θεικός διδάσκαλος, είτε μεσσίας (χριστός). Αυτός έχει απόλυτη εξουσία πάνω σε όλες τις πτυχές της προσωπικότητας του όπαδοῦ, μηδέ της καθαρά ιδιωτικής και προσωπικής ζωής του εξαιρουμένης. Υπάρχουν ομάδες που καθορίζουν, φερειπείν, ποιός ποιάν και πότε θά νυμφευθῆ (Μούν). Άλλες που ἐλέγχουν στενά τήν ζωή τῶν όπαδῶν τους ή που οί όπαδοί τους αστυνομεύουν τήν προσωπική ζωή τῶν ἄλλων (ΚΕΦΕ). Σχεδόν όλες απαιτοῦν πλήρη ὑποταγή, ἀποκοπή ἀπό τό οικογενειακό περιβάλλον, τίς σπουδές, τό ἐπάγγελμα και τήν ἀφιέρωση στόν "σκοπό" τῆς ὀργανώσεως, που ταυτίζεται μέ τήν "σωτηρία τοῦ κόσμου". Άλλες απαιτοῦν ἔγγραφη παραχώρηση τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῶν όπαδῶν τους, και ἄλλες ἐνυπόγραφη δήλωση παραιτήσεως τους ἀπό εὐθύνη τῆς ὀργανώσεως για τυχόν αὐτοκτονία τους (ἀπό ἀπελπισία) μέσα στην ὀργάνωση (ΚΕΦΕ). Δέν είναι λίγες ἐκεῖνες οί ομάδες που ἐξετελιζοῦν τήν προσωπικότητα και τήν ἀξιοπρέπεια τῶν όπαδῶν τους ἐκβιάζοντάς τους μέ ἐξομολογήσεις γραπτές ή μέ ὀμαδικά ὄργια και ἄλλες ταπεινωτικές πράξεις ή τούς ὑποβάλλουν ἀποφάσεις αὐτοκτονίας (π.χ. ἀπαγόρευση μεταγγίσεως, στοῦς "Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά").

Υπάρχουν ἄλλες ομάδες, τῆς λεγόμενης θετικής σκέψεως ή ἄλλοιῶς ψυχολατρεῖες, που ὑπόσχονται τήν αὐτογνωσία, τήν αὐτοεξέλιξη, τήν αὐτοθέωση, τήν παντοδυναμία τῆς σκέψεως, μέ τήν προσφορά καλοπληρωμένων σεμιναρίων. Άλλες που φθάνουν μέχρι τήν παρακαλούθηση δημοσίων προσώπων (ΚΕΦΕ) ή τήν λασπολογία και τήν τρομοκρατία θυμάτων και ἐπικριτῶν τους (παράδειγμα ὁ π. Αντώνιος Ἀλεβιζόπουλος και ὄχι μόνον).

Χαρακτηριστικό ἐπίσης τῶν ὀμάδων αὐτῶν είναι και ή προσφορά ποικίλων δελεασμάτων και ὑποσχέσεων, ή ή διοργάνωση προγραμμάτων κοινωνικής προσφορᾶς, ὅπως ή ἀπεξάρτιση ἀπό τὰ ναρκωτικά, ή πυροπροστασία, κ.ἄ.

Ἐμφανίζονται τέλος μέ ἐπιστημονικοφανή προσωπεῖα σεμιναρίων, ἰνστιτούτων ψυχολογίας, ἐναλλακτικῶν θεραπευτικῶν και εὐαγγελίζονται τήν προσφορά τῆς ἀπόκρυφης γνώσεως, τῆς σοφίας, τήν ἀπαλλαγή ἀπό τό ἄγχος, τήν ἀνάπτυξη τοῦ νοῦ, τήν αὐξηση τῆς παραγωγικότητας, τήν ἰδανική οἰκογένεια κ.ο.κ.

Ἀριθμητικῶς, οί δραστηριοποιούμενες στην Ἑλλάδα παραθρησκευτικές ὀμάδες τῆς "Νέας Ἐποχῆς" ὑπολογίζονται σε 450 ἔως 500. Ἐάν ὅμως ληφθῆ ὑπ' ὄψη ὅτι πολλές ἀπ' αὐτές χρησιμοποιοῦν πολλούς τίτλους συγχρόνως ή ἐμφανίζονται ὡς

παράλληλες ή θυγατρικές οργανώσεις άλλων ομάδων, ο αριθμός τους αυξάνει σημαντικά.

Έν κατακλείδι, μπορούμε νά ποῦμε ὅτι καί οἱ δύο κατηγορίες τῆς πλάνης (αἱρέσεις καί σέκτες), καίτοι διαφοροποιούνται ριζικά μεταξύ τους ὡς πρὸς τὴν προέλευση καί τὴν διδασκαλία, ἔχουν ὡς κοινό χαρακτηριστικό τους, ὅτι εἶναι ὀλοκληρωτικές ὁμάδες "χειρισμοῦ τοῦ νοῦ" τοῦ ἀνθρώπου, τὸν καθιστοῦν ὑποχείριό τους καί τὸν ὀδηγοῦν (μέ διάφορους μηχανισμούς καταστολῆς καί ἄσκησης ψυχολογικῆς βίας) σέ μιά συμπεριφορὰ ἐπικίνδυνη γιά τὸν ἑαυτό του καί γιά τό κοινωνικό σύνολο.

4. Θεωρητική βάση τῆς παραθρησκείας

Εἶναι ἀσφαλῶς ἐκτός τῶν πλαισίων τῆς παρούσης μελέτης ἡ ἀναφορά στίς διδασκαλίες τῶν ἐπὶ μέρους ὁμάδων. Ἄλλωστε ἡ πληθώρα τῶν ὁμάδων αὐτῶν καί ἡ διαφορετικότητα στίς διδασκαλίες τους καθιστᾶ τοῦτο ἀπολύτως ἀδύνατον, ἀκόμη καί γιά μιά Ἱερατική ἢ θεολογική σύναξη. Αὐτό ἰσχύει κυρίως γιά τίς ὁμάδες τῆς "Νέας Ἐποχῆς". Ἔστω ὡς παράδειγμα, ἡ ἀγεφύρωτη διαφορὰ μεταξύ τῆς διδασκαλίας μιᾶς γκουρουϊστικῆς ὁμάδος, πού λατρεύει ἕνα γκουρού ὡς "χριστό" (καί τέτοιοι ὑπάρχουν πολλοί σήμερα: Μούν, Σάϊ Μπάμπα, Μαϊτρέγια, Ἰμάμ Μαχντί, Ἀούν Βεόρ, Μοριά κ.ἄ.) καί μιᾶς νεοπαγανιστικῆς ὁμάδας (κι ἐδῶ ὑπάρχουν πολλές) πού κηρύσσει τὴν λατρεία τοῦ «Δωδεκάθεου» ἢ μιᾶς νεοσατανιστικῆς πού λατρεύει τὸν σατανά.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ὁμάδες αὐτές ἐντάσσονται ὅλες στό ρεῦμα τῆς "Νέας Ἐποχῆς", νομίζω ὅτι θά ἦταν χρήσιμο καί ἀναγκαῖο νά ἀναφερθῶ ἐπιγραμματικά στίς κυριότερες δοξασίες της, διότι αὐτές ἀποτελοῦν τὴν θεωρητική βάση ὅλων τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων.

Ἡ "Νέα Ἐποχή", λοιπόν, δέν εἶναι μιά συγκεκριμένη ὀργάνωση. Εἶναι ἕνα παγκόσμιο κίνημα (ὄχι μόνον θρησκευτικό) πού στηρίζεται στὸν ἀποκρυφισμό καί στὴν ἀστρολογία. Ἔχει τίς βάσεις της στὴν Θεοσοφία τῆς ἀποκρυφίστριας Ἐλενας Μπλαβάτσκυ (ιδρύτριας τῆς Θεοσοφικῆς Σχολῆς-19ος αἰώνας) καί κηρύσσει μιά παγκόσμια θρησκεία (συγκρητισμός). Βασικὲς διδασκαλίες της εἶναι: α) ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἀπρόσωπος καί ταυτίζεται μέ τὴν "ζῶσα ἐνέργεια τοῦ σύμπαντος". Τά πάντα εἶναι "Ἐν", τά πάντα εἶναι "θεός" καί ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἡ τελειότερη ἐκδήλωση τοῦ συμπαντικοῦ αὐτοῦ ἀπρόσωπου "θεοῦ", εἶναι δηλαδή "θεός" κατ'

οὐσίαν. β) Ὁ ἄνθρωπος ἀναγκάζεται σέ μιά ἐξελικτική πορεία αὐτοπραγματώσεως καί αὐτοσωτηρίας, μέσω διαφόρων τεχνικῶν, ὅπως εἶναι ὁ διαλογισμός, ἡ γιόγκα καί ἰδιαιτέρως ἡ μετενσάρκωση, ἡ ὁποία καθορίζεται ἀπό τόν αἰώνιο νόμο τῆς αἰτίας καί τοῦ ἀποτελέσματος, γνωστοῦ ὡς "κάρμα". γ) Δέν ὑπάρχει διάκριση μεταξύ καλοῦ καί κακοῦ. Εἶναι οἱ δύο ὄψεις τοῦ αὐτοῦ νομίσματος. Ἔτσι, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά κάνει ὅ,τι αὐτός ὁ ἴδιος θεωρεῖ ὡς ἠθικό καί καλό².

Εἶναι νομίζω περιττό νά ἀναλύσουμε πόσο ἀντίθετες εἶναι οἱ δοξασίες αὐτές πρὸς τὴν χριστιανική διδασκαλία.

5. Δύο πτυχές τοῦ προβλήματος

Προτοῦ ὅμως προχωρήσουμε, θεωρῶ ἀναγκαῖο νά ἀνοίξω μιά παρένθεση γιά νά παρουσιάσω δύο πτυχές τοῦ ὅλου προβλήματος, πολύ ἀκραίες καί ἐπικίνδυνες.

Ἡ **μία πτυχή** εἶναι ὁ **νεοσατανισμός**, ὅπως ἀναπτύσσεται στίς μέρες μας. (Πολλά μπορεῖ νά βρῆ κανεῖς γιά τό θέμα αὐτό στά βιβλία τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, *Νεοσατανισμός, Ὁρθόδοξη θεώρηση καί ἀντιμετώπιση*, καί *Ἡ χαμένη ἀθωότητα*). Ἐκεῖνο μόνον πού θέλω νά ὑπογραμμίσω ἐδῶ εἶναι ὅτι ὁ νεοσατανισμός μπορεῖ νά παρασύρει εὐκόλα νεαρά κυρίως ἄτομα, μέ καταστροφικές συνέπειες γι' αὐτά, γιά τίς οικογένειές τους καί γιά τό κοινωνικό σύνολο, ὑποσχόμενος δύναμη, ἡδονή, δόξα, πλοῦτο, ἐμπειρίες κ.λπ. Τά πρό ὀλίγων ἐτῶν διαδραματισθέντα γεγονότα στήν Παλλήνη Ἀττικῆς ἀπέδειξαν πῶς ἓνα «ἐγκληματικό δόγμα», ὅπως εἶναι ὁ νεοσατανισμός, μπορεῖ νά ὀδηγήσει σέ ἀνεξέλεγκτες καταστροφικές συνέπειες, καί μέ θύματα, ὄχι μόνον ἀθῶες κοπέλλες, ἀλλά καί τούς ἴδιους τούς θύτες τῶν θυμάτων, ἀφοῦ καί αὐτοί πού ἔφθασαν στό ἐγκλημα (ἀφαίρεση ἀνθρωπίνων ζωῶν) ὑπῆρξαν οἱ ἴδιοι θύματα ἐγκληματικῶν χειρισμῶν καί "δογμάτων".

Ἡ **ἄλλη πτυχή**, πολύ ἐπικίνδυνη καί αὐτή, κατά τὴν ἄποψή μου, εἶναι ἡ ἐμφάνιση τῶν διαφόρων καί ποικιλιών **νεοειδωλολατρικῶν ρευμάτων**. Τό φαινόμενο αὐτό εἶναι μέν παγκόσμιο, ὅμως γιά μᾶς τούς Ἑλληνες ἀποτελεῖ ἰδιαίτερη ἀπειλή, καθόσον συνδυάζεται μέ τὴν ἐθνική ὑπερηφάνειά μας γιά τό ἔνδοξο ἀρχαιοελληνικό παρελθόν τῆς φυλῆς μας, τό ὁποῖο ἐντέχνως καί ἐπιτηδεῖως προβάλλεται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς εἰδωλολατρικῆς πολυθεϊστικῆς θρησκείας τῶν προγόνων μας. Ἔτσι, τό νέο αὐτό ρεῦμα τῆς "Νέας Ἐποχῆς"

² Βλ. καί Διάλογο, τ. 34, σελ.3.

προβάλλει τήν ἐπιστροφή στήν "πατρῶα θρησκεία" ὡς ἀναγκαία προϋπόθεση γιά νά μεγαλουργήσει καί πάλιν ἡ Ἑλλάδα. Πρός τόν σκοπόν αὐτόν, προωθεῖ τήν «ἀναβίωση» τῆς λατρείας τοῦ «Δωδεκαθέου», ὡς τῆς ἀληθινῆς θρησκείας τῶν Ἑλλήνων, καί τήν ἀπόρριψη τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς ξενόφερτης "ἰουδαϊκῆς αἰρέσεως".

Γιά ποιά ὅμως "πατρῶα θρησκεία" ὁμιλοῦν οἱ "δωδεκαθεϊστές", ὅταν αὐτή ποτέ δέν ὑπῆρξε ἐνιαία καί σταθερή καί καθαρά Ἑλληνική, ἀλλά διαμορφώθηκε μέσα ἀπό συνεχεῖς "εἰσαγωγές" ξένων θεοτήτων; Μήπως ἐπιθυμοῦν νά "ἀναβιώσουν" τήν μορφή ἐκείνη τῆς ἀρχαίας πολυθεϊστικῆς εἰδωλολατρικῆς θρησκείας, τήν ὁποία εἶχαν ἀπορρίψει, ἤδη τέσσερις αἰῶνες π.Χ., τά λαμπρότερα πνεύματα τῆς ἀρχαιοελληνικῆς διανοήσεως, ὅπως ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης κ. ἄ.; (Βλ. περισσότερο στό ἐξαίρετο βιβλίον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου: Ἑλληνισμός προσήλυτος).

Γιά τήν ἱστορία τοῦ πράγματος, πρέπει νά ποῦμε ἐδῶ ὅτι τό ἔτος 2000 μία ἀπό τίς πολλές Ἑλληνικές νεοπαγανιστικές ὁμάδες ὑπέβαλε πρὸς τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων αἴτηση ἀδείας λειτουργίας εὐκτηρίου οἴκου, τόν ὁποῖο προανήγγειλε ὅτι προτίθεται νά κτίσει σέ ἔκτασή της στά Γεράνεια ὄρη, αἴτημα τό ὁποῖον ἐκκρεμεῖ. Τελευταῖα, ἡ Ἐθνική Ἐπιτροπή γιά τά Ἑλληνικά Δικαιώματα τοῦ Ἄνθρώπου, ὑπό τήν προεδρία τῆς κυρίας Ἀλ. Μαραγκοπούλου-Γιωτοπούλου, ἐγνωμοδότησε ὅτι τό «Δωδεκάθεον» δέν εἶναι θρησκεία, καθόσον *"ἔχει περάσει στήν σφαῖρα τῆς μυθολογίας"*. Γι'αὐτό καί ἡ Ἐπιτροπή ἐθεώρησε ὅτι δέν πρόκειται περί "γνωστῆς θρησκείας".

Ἡ προπαγάνδα στίς νεοπαγανιστικές αὐτές ὁμάδες, γίνεται μέ ποικίλους τρόπους καί τεχνάσματα, ἐνίοτε κάτω ἀπό ἀθῶους φαινομενικά τίτλους. Συχνά προωθοῦν τίς ιδέες τους μέ τήν μορφή τῆς προβολῆς τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ ἢ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, ἢ κάτω ἀπό πολιτιστικά προσωπεῖα, καί συνθήματα ὅπως *"ἐπιστροφή στίς ρίζες μας"*, ἢ ὡς καλλιτεχνικές ἀναβιώσεις ἀρχαιοελληνικῶν τελετῶν (Παναθήναια, διονυσιακά, ἀναστενάγια, καρναβάλια, τελετές ἀφῆς καί μεταφορᾶς τῆς «ἱερᾶς» φλόγας, ἑορτασμός τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου καί τῆς ἀλλαγῆς τῶν ἐποχῶν, ἑορτές τῆς πανσελήνου κ.ο.κ.).

Τέλος, οἱ ὁμάδες αὐτές κυκλοφοροῦν πληθώρα πολυτελῶν περιοδικῶν καί βιβλίων, διατηροῦν ἱστοσελίδες, ἐπιστρατεύουν ἐκπαιδευτικούς, δημοσιογράφους καί ἄλλους δημόσιους παράγοντες, καί χρησιμοποιοῦν ἰδιαίτερα σκληρή καί ὑβριστική γλῶσσα κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ καί τῶν κληρικῶν, ἐπιδιώκοντας μιά σφοδρή σύγκρουση καί ἀντιπαράθεση.

6. Αίτια

Ἄν θά θέλαμε νά ἀναζητήσουμε τά αἷτια πού ὀδηγοῦν νέους κυρίως ἀνθρώπους στά δίκτυα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων νομίζω ὅτι θά τά ἐντοπίζαμε πρωτίστως ἐκεῖ ὅπου δέν ὑπάρχει μιὰ γνήσια σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεόν. Σ'αὐτές τίς περιπτώσεις ὁ ἄνθρωπος φτιάχνει ἕνα Θεό στά μέτρα του. Τοῦτο ἔχει ὡς συνέπεια νά καθορίζει ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος τά χαρακτηριστικά τοῦ ὑποτιθεμένου «θεοῦ» του - συνήθως κατασκευάσμα τῆς ἀνθρώπινης διανοίας καί τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν - καί ἀπ' αὐτόν τόν "θεόν" - κακέκτυπον νά ἐπιδιώκει νά καθορίζει τήν ζωή του καί τήν ἠθική συμπεριφορά του.

Μεταξύ τῶν αἰτίων τῆς ἀναπτύξεως τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας νομίζω ὅτι πρέπει ἀκόμη νά θεωρήσουμε τόν ἔντονο μεταφυσικό προβληματισμό τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καί τίς ὑπαρξιακές ἀνησυχίες του ὅ,τι ἐννοοῦμε μιῶντας γιά «ἀναζήτηση νοήματος ζωῆς». Δέν πρέπει νά διστάσουμε νά ὁμολογήσουμε ὅτι ὁ δυτικός πολιτισμός μας καί ἡ παγκόσμια κοινότητα γενικώτερα ἀντιμετωπίζουν μιὰ βαθεῖα πολύπλευρη καί πολύμορφη κρίση, πού εἶναι κυρίως κρίση ἀξιῶν. Ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν ἔγραφε: *"Ὅσο οἱ δυτικές κοινωνίες προχωροῦν στό δρόμο τοῦ ἐπιστημονικοῦ καί τεχνολογικοῦ ὀρθολογισμοῦ, μιὰ ὀλοένα ἀύξανόμενη μερίδα τῶν πολιτῶν τους στρέφεται στήν ἀντίθετη κατεύθυνση, ὑποκύπτοντας στόν ἀνορθολογικό μυστικισμό τῶν σεκτῶν"* (Ἔθνος, 5.6.96, ἄρθρο: Σέχτες: Ὁ ἀπατηλός ἰστός τῆς ἀράχνης).

Ἐπάρχουν φυσικά καί σειρά ἄλλων αἰτίων, στήν ἀνάλυση τῶν ὁποίων δέν μποροῦμε νά ἐπεκταθοῦμε στά πλαίσια τῆς σύντομης αὐτῆς ἔρευνάς μας, ὅπως: ὁ ὑπαρξιακός φόβος, ἡ ἀνασφάλεια καί ἡ ἀβεβαιότητα, ἡ δίψα γιά ἀγάπη καί ζεστασιά, ἡ περιέργεια, ἡ ἄγνοια, ἡ ἀνάγκη, ἡ ροπή πρὸς τό ξένο καί τό ἐξωτικό, ἡ δίψα γιά ἐμπειρίες, γιά ἠδονή, δόξα, πλοῦτο κ.ο.κ. (βλ. π. Ἀ. Ἀλεβιζοπούλου, Νεοφανεῖς αἱρέσεις καταστροφικές λατρεῖες, σ.18).

7. Συνέπειες

Ἡ ἔνταξη ὅμως στίς διάφορες νεοφανεῖς αἱρέσεις ὀδηγεῖ ἀνύποπτες ψυχές, ὅχι μόνον ἀπό τήν ὀρθή πίστη στήν πλάνη, ἀλλά καί σέ καταστροφικές συνέπειες καί δραματικές καταστάσεις. Οἱ ποικίλοι καί ὑπουλοὶ τρόποι πού χρησιμοποιοῦνται γιά τόν ἀθέμιτο προσηλυτισμό ὀπαδῶν, ὀδηγοῦν τελικά σέ ἐγκλωβισμό τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν μέσα σέ καταστάσεις ἰδιαίτερα ἐπικίνδυνες καί

καταστροφικές για τό άτομο και τό κοινωνικό σύνολο. Αποτέλεσμα τῶν μεθοδεύσεων και τῶν διαφορῶν τεχνικῶν πού χρησιμοποιοῦν οἱ ὀμάδες αὐτές εἶναι συχνά ἡ καταστροφή τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος και ἀξιοπρέπειας και τῶν κοινωνικῶν σχέσεων. Τά θυμάτα, ὅπως εἶπαμε και στήν ἀρχή, ἀποκόπτονται ἀπό τό οικογενειακό, ἐπαγγελματικό και κοινωνικό περιβάλλον, τό ὁποῖο χαρακτηρίζεται ἐχθρικό ἢ διαβολικό, και ἐξαναγκάζονται νά ὑπηρετοῦν τυφλά τήν ὀμάδα και τόν ἀρχηγό, πιστεύοντας ὅτι ἔτσι ὑπηρετοῦν τό καλό τῆς ἀνθρωπότητος. Κι' αὐτό ἐπιτυγχάνεται μέ τόν "διανοητικό χειρισμό" και τίς διάφορες "τεχνικές" πού ἐφαρμόζονται μέσα στίς ὀμάδες αὐτές.

Γι' αὐτό πολλές παραθρησκευτικές ὀμάδες χαρακτηρίζονται διεθνῶς ὡς "ὀλοκληρωτικές ὀμάδες", "ὀμάδες διανοητικοῦ χειρισμοῦ", "τεχνικές για τήν μεταμόρφωση τῆς σκέψης", "τεχνικές πλύσεως ψυχῆς", "ψυχολατρεῖες", "καταστροφικές λατρεῖες" (ΗΠΑ), "ἐλευθεριοκτόνες ὀμάδες" (Γαλλία) κ.λπ. Στήν πραγματικότητα πρόκειται για ἐμπόρους κάλπικης ἐλπίδας, "πλασιέ τοῦ ὑπερφυσικοῦ", ἐνῶ πολλές ἀπ' αὐτές τίς ὀμάδες παροτρύνουν και σέ πράξεις βίας.

Πῶς ἀλλοιῶς θά μπορούσε, φερειπεῖν, νά ἐκλάβει κανεῖς τό ἄρθρο τοῦ "Κώδικα τιμῆς" τῆς Σαηεντολογίας, τό ὁποῖο προτρέπει: "Ποτέ μή φοβηθεῖς νά βλάψεις κάποιον για μιὰ δίκαιη αἰτία" (Καταστροφικές λατρεῖες, σελ.251). Πῶς εἶναι δυνατόν νά παροτρύνει κάποιος κάποιον νά προξενήσει βλάβη σέ κάποιον, τί εἶδους βλάβη μπορεῖ νά εἶναι αὐτή και ποιὰ ἢ "δίκαιη αἰτία", ἔνεκα τῆς ὁποίας νομιμοποιεῖται νά τήν προξενήσει; Ἀσφαλῶς, αὐτό μπορεῖ νά ἀποβεῖ και ἐπικίνδυνο και νά ὀδηγήσει στήν ἐφαρμογή μιᾶς "ἀντίστροφης ἠθικῆς".

Ἀλλά και ἡ ἀλλαγή τῆς θρησκευτικῆς πίστεως ἐνός μέλους τῆς οικογένειας, ἡ ὁποία ἀναπόφευκτα ἐπέρχεται, δημιουργεῖ πληθῶρα προβλημάτων προσωπικῶν, οικογενειακῶν, ἐργασιακῶν και κοινωνικῶν. Οἱ προσηλυτιζόμενοι στίς αἰρέσεις, χωρίς πολλές φορές νά τό ἀντιλαμβάνονται, ὑφίστανται ἀλλοίωση τῆς προσωπικότητός τους, ἀποκόπτονται ἀπό τό παρελθόν τους, τό περιβάλλον τους και τίς μέχρι τότε παραδόσεις τους και ἀπομονώνονται στόν δικό τους ἰδιόρρυθμο τρόπο ζωῆς, μέ ἀποτέλεσμα πολλάκις τήν διάλυση τῆς οικογενείας τους και τήν ἀντικοινωνική συμπεριφορά τους.

Ἐκτός ὅμως ἀπό τίς γενικώτερες αὐτές ἀρνητικές συνέπειες πού δημιουργοῦνται ἀπό τήν δραστηριότητα τῶν ὀμάδων αὐτῶν, ὑπάρχουν και ἄλλες πού ἀφοροῦν εἰδικότερα στήν ψυχοσωματική ὑγεία τῶν θυμάτων. Στό θυμά παρατηροῦνται ἐνίοτε: περιορισμένη

χρήση τῆς γλώσσας (γλωσσοπενία) καί στερεότυπες ἀπαντήσεις, παράξενη συμπεριφορά, ἐξασθένιση τῆς προσωπικῆς σκέψης καί κρίσης, ἀδυναμία διατήρησης τῶν πρὶν τὴν ἔνταξη στὴν ὀργάνωση ἀναμνήσεων κ.λπ. Ἀκόμη, καταγράφονται καί ὀργανικές βλάβες, ὅπως ἔρπητες ὄλων τῶν εἰδῶν, χρόνιες κακώσεις, αὐτοκτονίες ἀτομικές καί ὁμαδικές³. Σημειώνουμε ἐδῶ μερικές μόνον ἀπὸ τίς πολλές περιπτώσεις ὁμαδικῶν αὐτοκτονιῶν: Γουϊάνα - Τζίμ Τζόουνς 1978 (940 θύματα), Γουάκο Τέξας - Ντέηβιντ Κορὲς 1993 (85 θύματα), Ἑλβετία - Λύκ Ζιρέ 1995 (48 θύματα), Σόκο Ἀσαχάρα - Τόκιο 1995 (11 νεκροί, 5000 δηλητηριάσεις), Οὐράνια Πύλη 1997 (38 θύματα), Οὐγκάντα 1999 (980 θύματα), γιὰ νὰ ἀναφέρθοῦμε μόνον στίς σημαντικώτερες. Καί φυσικά ὑπάρχουν καί οἱ "τελετουργικές" ἀνθρωποθυσίες. Μερικές ἀπὸ τίς αὐτοκτονίες αὐτές ἔχουν διαδραματιστεῖ μέσα σέ ὁμάδες πού αὐτοχαρακτηρίζονται ὡς χριστιανικές.

8. Οἱ αἰρέσεις καί οἱ σέκτες σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα

Ὅπως ἔγινε ἤδη φανερό ἡ δραστηριότητα τῶν "νεοφανῶν αἰρέσεων" καί "σεκτῶν" δέν ἀποτελεῖ μόνον ποιμαντικό ἢ ἐκκλησιαστικό ἢ θεολογικό πρόβλημα. Εἶναι καί, ἢ θά ἔλεγα εἶναι κυρίως, κοινωνικό πρόβλημα, καθόσον ἡ δραστηριότητα αὐτὴ ἀπειλεῖ ἀξίες, θεσμούς καί ἔννομα ἀγαθά. Τοῦτο εἶναι διεθνῶς διαπιστωμένο ἀπὸ εἰδικούς ἐρευνητές γι'αὐτό καί κατὰ τὴν ἀντιμετώπισή του πρέπει νὰ λαμβάνεται τοῦτο σοβαρά ὑπ' ὄψη. Στὴν ἔγκριτη ἐφημερίδα *Le Monde Diplomatique*, ὁ Γάλλος δημοσιογράφος Μπροῦνο Φουζερὸ, σέ ἄρθρο του μὲ τίτλο "Αἰρέσεις, ὁ Δούρειος Ἴππος τῶν ΗΠΑ στὴν Εὐρώπη.", γράφει: "Στὴν Εὐρώπη, ἐδῶ καί δέκα χρόνια, τὸ ζήτημα τῶν αἰρέσεων πέρασε ἀπὸ τὸ στάδιο τοῦ «ἀνησυχητικοῦ κοινωνικοῦ φαινομένου» στὸ στάδιο τοῦ «μειζονος προβλήματος δημόσιας ἀσφάλειας»" (Κυριακάτικη Ἐλευθεροτυπία, 29.7.2001).

Γίνεται ἔτσι σαφές ὅτι ἀρμόδιοι γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος, εἰδικά ὡς πρὸς τὸν κοινωνικό του χαρακτήρα, εἶναι ὄχι μόνον οἱ ἐκκλησιαστικοί φορεῖς, ἀλλὰ κυρίως οἱ κρατικοί καί πολιτειακοί φορεῖς, οἱ ταγμένοι νὰ φρουροῦν τὰ ἔννομα ἀγαθά, τὴν πολιτική καί θρησκευτική ἐλευθερία τοῦ πολίτου τὴν σωματική καί διανοητική του ἀκεραιότητα καί ὑγεία, τὴν περιουσία του καί τὰ λοιπὰ δικαιώματά του. Νομίζω ὅτι τὸ μέγεθος τῆς κοινωνικῆς ἀπειλῆς ἀπὸ τὴν δραστηριότητα μερικῶν τουλάχιστον ἀπὸ τίς ὁμάδες αὐ-

³ Βλ. κείμενα Ζ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως, Ὅμαδες ἀσυμβίβαστες μὲ τὴν Ὀρθόδοξη Πίστη, σελ. 92 ἔξ.

τές, εκφράζουν με τον πιο δραματικό τρόπο, τά λόγια του "μεσσία" της Σαηεντολογίας, γνωστής παλαιότερα στην Ελλάδα ως ΚΕΦΕ (Κέντρο Έφηρμοσμένης Φιλοσοφίας Ελλάδας) και σήμερα ως "Ελληνική Έκκλησία της Σαηεντολογίας", του Lafayette Ron Hubbard, ο οποίος διακηρύσσει: "Μέτρα άρεστά στο κοινό, αὐταπάρηση και δημοκρατία δέν βλέπω νά πρόσφεραν κάτι στον άνθρωπο, εκτός ἀπό τό ὅτι τόν ἔσπρωξαν πιο πολύ στο βούρκο" (HCO Policy -Letter 1965/1980) (π. Ά. Άλεβιζοπούλου, Νεοφανεῖς αἱρέσεις, καταστροφικές λατρείες, σελ.281).

9. Αντιμετώπιση τῆς παραθρησκείας ὡς κοινωνικῆς ἀπειλῆς

Ένεκα αὐτῶν τῶν σοβαρῶν κοινωνικῶν ἐπιπτώσεων ἀπό τήν δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων διεθνεῖς ὀργανισμοί, ὅπως τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τό Συμβούλιο Ὑπουργῶν τῆς Εὐρώπης καί πολλά Εὐρωπαϊκά Κοινοβούλια (Γαλλίας, Γερμανίας, Βέλγιου, Αὐστρίας, Ἀγγλίας, Ἰσπανίας, Ἑλβετίας κ.ἄ.) ἀντιμετωπίζουν τήν δραστηριότητα τῶν διαφόρων σεκτῶν ὡς ἰδιαίτερα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα καί λαμβάνουν δραστικά μέτρα, καθόσον θεωροῦν ὅτι πολλές ἀπ' αὐτές παραβιάζουν τά ἀνθρώπινα δικαιώματα καί τήν θρησκευτική ἐλευθερία.

[Ὁ καλά πληροφορημένος στά θέματα αὐτά καί ἔγκριτος νομικός κ. Γ. Κρίππας, μέλος τῆς Σ.Ε. ἐπί τῶν αἱρέσεων, ἔχει καταγράψει σέ πληθώρα ἄρθρων του καί εἰσηγήσεών του τήν ἐπικρατοῦσα διεθνῶς κατάσταση καί τήν δημιουργηθεῖσα νομολογία].

Τό **Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, ἤδη τό 1984, μέ βάση τήν Έκθεση Cotrel, ἐξέδωκε τό πρῶτο του Ψήφισμα, (22.5.84), τό ὁποῖο ἀκολούθησαν δύο ἀκόμη Ψηφίσματα (29.2.96 καί 17.2.98). Μέ τά Ψηφίσματα αὐτά ἐκφράζει τήν ἀνησυχία του γιά τήν δραστηριότητα τῶν ὁμάδων αὐτῶν, τίς ὁποῖες θεωρεῖ ὡς ἀπειλή γιά τήν προσωπικότητα καί τά ἀτομικά δικαιώματα τῶν νεαρῶν κυρίως θυμάτων καί καλεῖ τά κράτη - μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ένώσεως, ὄχι μόνον νά ἀσχοληθοῦν μέ τό πρόβλημα, ἀλλά καί νά λάβουν τά ἀπαραίτητα μέτρα γιά τήν προστασία τῶν πολιτῶν τους. Σᾶς μεταφέρω ἐδῶ δύο μόνον παραγράφους ἀπό τό σημαντικώτατο Ψήφισμα τοῦ 1996:

«(Τό Εὐρωπαϊκό Κοινοβούλιο): Ε. θεωρώντας ὅτι ὀρισμένες σέκτες, πού δρουν στο πλαίσιο διασπνοριακοῦ δικτύου ἐντός τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ένωσης, ἐπιδίδονται σέ παράνομες ἢ ἐγκληματικές

δραστηριότητες και σε παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως σε κακομεταχείριση, σεξουαλική βία, έγκλεισμούς, σωματεμπόριο, ενθάρρυνση επιθετικής συμπεριφοράς, μέχρι και προπαγάνδα ρατσιστικών ιδεολογιών, σε φορολογικές άπάτες, μεταφορές κεφαλαίων, εμπόριο όπλων, διακίνηση ναρκωτικών, παραβίαση του δικαιώματος της εργασίας ή σε παράνομη άσκηση της ιατρικής, κλπ.»

«.....4. καλεί τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να μη καταστήσουν τη χορήγηση του θρησκευτικού καθεστώτος αυτόματα και να μελετήσουν, σε περιπτώσεις που σέκτες εμπλέκονται σε σκοτεινές ή εγκληματικές δραστηριότητες, την άρση του καθεστώτος των θρησκευτικών κοινοτήτων, που τους παρέχει φορολογικά πλεονεκτήματα και κάποια μορφή νομική προστασία».

- Τά Ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου βρήκαν μεγάλη απήχηση και στο **Συμβούλιο της Ευρώπης**, τό οποίο μέ τίς 1178/1992 και 14.12/1999 Συστάσεις της Κοινοβουλευτικής του Συνελεύσεως, έκφράζει τήν άνησυχία του γιά τήν δραστηριότητα των ομάδων αυτών και συνιστά τήν ανάγκη λήψεως "εκπαιδευτικών και νομοθετικών μέτρων" γιά τήν αντιμετώπιση του προβλήματος στον τομέα της εκπαίδευσης, της ενημερώσεως του κοινού και της προστασίας των άνηλικών.

Έπί τή βάσει των Ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένώσεως προχώρησαν στην συγκρότηση Ειδικών Κρατικών Έπιτροπών γιά τήν παρακολούθηση της δραστηριότητος των σεκτών. Άναφέρουμε μερικές άπ' αυτές:

- Στην **Γαλλία**, μετά τά τρομερά γεγονότα της Έλβετίας τον Οκτώβριο του 1995 μέ τον Λύκ Ζιρέ του "Τάγματος του Ναού του Ήλιου" και τή συνέχειά τους στη Γαλλία τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, ή Γαλλική Κυβέρνηση συγκρότησε Κοινοβουλευτική διϋπουργική Έπιτροπή (Διϋπουργική Άποστολή γιά τήν καταπολέμηση των αίρέσεων), ή όποία παρακολουθεί τή δραστηριότητα των "νεοφανών αίρέσεων" (σεκτών). Έπίσης ό Πρόεδρος Ζάκ Σιράκ εγκαινίασε κυβερνητική όργάνωση που θά επιβλέπει τίς ομάδες αυτές και τόνισε ότι "ή χαλαρότητα προς τίς αίρέσεις μπορεί να όδηγήσει στην άνεξέλεγκτη διάδοση των τελετουργικών άυτοκτονιών και δολοφονιών".

- Στην **Γερμανία**, άσχολεϊται μέ τίς καταστροφικές αυτές λατρείες τό Έπουργείο Οίκογενείας και Νεότητος. Παρόμοια μέτρα έχει λάβει και ή Άγγλία.

- Στήν **Ἑλλάδα** εἶναι γνωστές οἱ ἀποφάσεις ὑπ' ἀριθ. 7.380/1995 τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καί ὑπ' ἀριθ. 10.493/1996 τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν, μέ τίς ὁποῖες διελύθη τό γνωστό Κ.Ε.Φ.Ε., μετά τήν εἰσαγγελική ἔρευνα τοῦ κ. Ἰωάν. Ἀγγελῆ, γιατί θεωρήθηκε *"ὀργάνωση μέ ὀλοκληρωτικές δομές καί τάσεις"* καί *"ὀργάνωση μέ πρακτικές ἰατρικά, κοινωνικά καί ἠθικά ἐπικίνδυνες καί ἐπιβλαβεῖς"*.

Ἀποφάσεις Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων ἔχουν ἐπίσης ἐκδοθῆ γιά τήν ὀργάνωση τῶν Χάρε Κρίσνα. Παραλείπω νά ἀναφερθῶ στίς γνωστές πολλαπλές ἀποφάσεις ἐπί προσηλυτισμῶ "Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά" (καί ὄχι χριστιανῶν ὅπως αὐτοχαρακτηρίζονται αὐθαίρετα) καί Πεντηκοστιανῶν.

Δυστυχῶς, μέχρι σήμερα στήν Ἑλλάδα **δέν** ἔχει ἰδρυθῆ εἰδική Κρατική Ἐπιτροπή, ὅπως σέ ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρώπης γιά τήν παρακολούθηση τῆς ἐγκληματικῆς δραστηριότητος μερικῶν σεκτῶν. Ἡ Ἱερά Σύνοδος καί ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἔχουν ἀποστείλει τρεῖς ἐπιστολές στούς Ὑπουργούς Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων (1999-2001-2004), στίς ὁποῖες ἐκτίθενται τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στόν τομέα αὐτό καί οἱ τρόποι προσφορᾶς βοήθειας ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας σέ θύματα καί στίς οἰκογένειές τους, καί ζητεῖται ἡ σύσταση μιᾶς εἰδικῆς Κρατικῆς Ἐπιτροπῆς. Στήν πρόταση αὐτή τῆς Ἐκκλησίας δέν ἔχει δοθῆ μέχρι σήμερα ἀπάντηση.

Ἀνάλογο αἴτημα κατετέθη πρός τό Προεδρεῖο τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων τό 2002 (24 Ἀπριλίου) ἐκ μέρους 65 Βουλευτῶν τῶν δύο μεγάλων Ἑλληνικῶν Κομμάτων (μέ πρωτοβουλία τῶν κ.κ. Παπαθεμελῆ καί Ἀνδρεουλάκου), γιά τήν σύνταξη Ἐκθέσεως γιά τήν κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στήν χώρα μας. Καί ἡ πρωτοβουλία αὕτη δέν ἐτελεσφόρησε. Ἔτσι μόνη ἡ Ἐκκλησία μας ἀσχολεῖται σοβαρά μέ τό πρόβλημα, μέσα στά πλαίσια πού τό Σύνταγμα καί οἱ Νόμοι τῆς τό ἐπιτρέπουν.

Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, διαπιστώνεται συχνά μιᾶ εὐνοϊκή μεταχείριση τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων, ἐκ μέρους τῶν ΜΜΕ, ἐν ὀνόματι δῆθεν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων. Ἀκόμη, παρατηρεῖται τό φαινόμενο νά παραποιεῖται ἢ νά ἀποκρύπτεται ἡ ἀλήθεια γιά τό τί ἰσχύει νομικά στίς ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ἢ νά διαστρεβλώνονται ἀκόμη καί ἀποφάσεις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ὅπως, φερειπείν, στήν ὑπόθεση Κοκκινάκη ("Μάρτυς τοῦ Ἰεχωβά"), Λαρίση (Πεντηκοστιανός) κ.λπ. Εἶναι πρόδηλο ὅτι οἱ ἴδιοι αὐτοί κύκλοι προκαλοῦν συχνά συζητήσεις περὶ τῆς

διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν, περί τοῦ χωρισμοῦ Κράτους καί Ἐκκλησίας κ.λπ. Δέν εἶναι περίεργο ὅτι τά ἴδια αἰτήματα ἐπαναλαμβάνουν καί οἱ διάφορες νεοφανεῖς αἰρέσεις. (Περί τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν στίς ἄλλες Εὐρωπαϊκές χῶρες, βλ. ἐργασία τοῦ κ. Γ. Κρίππα: Ἡ συνταγματική κατοχύρωση τοῦ μαθήματος τῶν Θρησκευτικῶν παρ' ἡμῖν καί ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ).

Ἡ ἀντιμετώπιση ὅμως τῶν σοβαρῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦνται ἀπό τήν δραστηριότητα μερικῶν νεοφανῶν αἰρέσεων εἶναι κυρίως ἀρμοδιότητα τῆς Πολιτείας. Ὅπως εἶπα πῶς πάνω, πολλές φορές πρόκειται περί ὁμάδων μέ ἐγκληματικά "δόγματα" καί ἐγκληματική δραστηριότητα. Καί τό ἐγκλημα δέν εἶναι δυνατόν νά ἀντιμετωπισθῇ ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἀλλά ἀπό τοὺς ἀρμόδιους κρατικούς φορεῖς. Ὑπεύθυνη σ' αὐτές τίς περιπτώσεις νά ἀντιμετωπίσει τόν κίνδυνο πού ἀπειλεῖ τοὺς Ἕλληνες πολίτες καί μάλιστα τοὺς νέους, ἀλλά καί τό κοινωνικό σύνολο εἶναι ἡ Ἑλληνική Πολιτεία. Αὐτή εἶναι ἐνταγμένη νά προστατεύει, κατά τό Σύνταγμα, τά ἔννομα ἀγαθά, τήν ζωή τῶν πολιτῶν, τήν περιουσία τους, τήν δημόσια τάξη, τά ἀνθρώπινα δικαιώματα. Αὐτό γίνεται ὅπως εἶπα, σέ πολλές εὐρωπαϊκές δημοκρατικές χῶρες, αὐτό εἶναι ἀνάγκη νά γίνεται καί στήν πατρίδα μας. Προτοῦ μιά ἀρμόδια ἀρχή δώσει ἄδεια λειτουργίας κάποιου δήθεν "εὐκτηρίου οἴκου" ἢ κάποιας δραστηριότητος, ὀφείλει νά ἐξετάζει μήπως πίσω ἀπό ἓνα "θρησκευτικό ἢ πολιτιστικό ἢ θεραπευτικό κλπ.", προσωπεῖο κρύπτεται μιά ἄλλη ταυτότητα μέ ἐπικίνδυνο χαρακτήρα, ἡ ὁποία μέ τό προσωπεῖο πού προβάλλει ἐπιδιώκει νά ἀποκτήσει ὀφέλη καί προνόμια. Αὐτό μᾶς ἐπιβάλλουν τά Ψηφίσματα τῆς Εὐρώπης. Καί σ' αὐτό θά ἀνέμενε κανεῖς νά μιμούμεθα τίς ἄλλες Εὐρωπαϊκές χῶρες, μιά καί τό συνηθίζουμε νά τίς μιμούμεθα σέ τόσα ἄλλα, πού συνηθῶς εἶναι ξένα ἄν μή καί βλαπτικά πρὸς τήν ἐθνική μας ταυτότητα καί τίς παραδόσεις μας. Αὐτό πρέπει νά γίνεται ἀπό τίς ἀρμόδιες Ἀρχές καί οὔτε νά ἐπιρρίπτεται στήν Ἐκκλησία ἢ εὐθύνη γιά τήν ἐπικρατοῦσα κατάσταση ἀσυδοσίας, οὔτε νά ἀφήνεται ἀπροστάτευτος ὁ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικός Λαός. Εἶναι ἀνάγκη νά ἀναλάβει κάθε ἀρμόδιος τίς εὐθύνες του.

Κι ἐδῶ πρέπει νά ἐπισημάνουμε ὅτι συχνά διαπιστώνεται ἡ ὑπαρξη κενοῦ στήν δυνατότητα ἀντιμετώπισεως αὐτοῦ τοῦ προβλήματος ἀπό πλευρᾶς δικαστικῆς καί ἀστυνομικῆς. Ἀφ' ἑνός μὲν, λόγω ἐλλείψεως τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο νομοθεσίας, ἀφ' ἑτέρου δέ, λόγω τῆς μὴ ἀποδοχῆς τῆς θέσεως, ὅτι ὑπό τήν ἐπίδραση ἑνός «ἐγκληματικοῦ δόγματος» μιᾶς σέκτας, ἢ κατ' ἐντολήν της, εἶναι

δυνατόν ένα θύμα νά οδηγηθῆ στήν διάπραξη ἐγκλήματος. Αυτό ἔχει διαπιστωθεῖ, ὄχι μόνον στό ἐξωτερικό ἀλλά καί στήν Ἑλλάδα. Συχνά οἰκογένειες θυμάτων διαμαρτύρονται στό Γραφεῖο μας ὅτι δέν κατέστη δυνατή ἡ νομική ἀντιμετώπιση τῶν περιπτώσεών τους. Συνήθως, κατά τήν ἔρευνα περιπτώσεων πού ἐμπεριέχουν τήν ὑποψία ἐμπλοκῆς τέτοιων ομάδων σέ ἐγκληματική δραστηριότητα (πιθανότητα πού καταγράφεται συχνά ἀπό τόν Τύπο) δέν γίνεται ἀποδεκτή ἡ ἀνάγκη ἐρεύνης καί πρὸς τήν κατεύθυνση αὐτή, δηλαδή τῆς διαπράξεως ἑνός ἐγκλήματος ὑπό τήν ἐπίδραση ἑνός «ἐγκληματικοῦ δόγματος» μιᾶς συγκεκριμένης ομάδος (παράδειγμα ἡ περίπτωση τῶν νεοσατανιστῶν τῆς Παλλήνης, ὅπου ἀπερρίφθη ἡ θέση τοῦ π. Ἄντ. Ἀλεβιζοπούλου γιά τήν διερεύνηση καί αὐτῆς τῆς πλευρᾶς).

Κατακλείοντας καί αὐτό τό κεφάλαιο, συνοπτικά ὑπογραμμίζουμε, ὅτι τά κοινωνικά προβλήματα πού δημιουργοῦνται ἀπό τήν δραστηριότητα τῶν "σεκτῶν", ἀφοροῦν στήν ἀνθρώπινη προσωπικότητα καί στήν ἀτομική ἐλευθερία, στήν κοινωνική συνοχή καί ἀσφάλεια, στήν οἰκογένεια, στό ἐπάγγελμα, στήν παιδεία, στήν ψυχική καί σωματική ἰσορροπία, ὑγεία καί ἀκεραιότητα τῶν θυμάτων, στήν ἐπανένταξη πρῶην θυμάτων μέσα στό κοινωνικό σύνολο, στήν κρατική ἀσφάλεια καί στήν οἰκονομική ζωή τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν καί ἐν γένει στόν εὐρωπαϊκό πολιτισμό, ὁ ὁποῖος, κατά κύριο λόγο ἐδραιώνεται πάνω στήν περί κόσμου καί ἀνθρώπου χριστιανική διδασκαλία.

Νομίζω ὅτι ὅλα αὐτά, τά ὁποῖα ἐξέθεσα - καί σᾶς διαβεβαιώνω: χωρίς μισαλλοδοξία ἢ ὑπερβολή - εἶναι ἀρκετά νά καταδείξουν ὅτι τό πρόβλημα τῆς δραστηριότητος τῶν "νεοφανῶν αἱρέσεων" καί τῆς παραθρησκείας, (σεκτῶν), εἶναι καί σοβαρώτατο κοινωνικό πρόβλημα. Καί ὡς τέτοιο εἶναι ἀνάγκη νά ἀντιμετωπίζεται καί στήν χώρα μας.

10. Συμπεράσματα:

1. Αυτό πού ἄλλοτε ἀκούγαμε νά ἐπαναλαμβάνεται συχνά ὅτι ὅλες οἱ θρησκείες εἶναι καλές καί ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἕνας γιά ὅλους, ἀποδεικνύεται ὅτι σήμερα δέν ἔχει καμμιά σοβαρή βάση. Ὅχι μόνον ὅλες οἱ θρησκείες δέν εἶναι ἴδιες, ὄχι μόνον ὅλες οἱ θρησκείες δέν εἶναι καλές, ὄχι μόνον ὁ Θεός δέν εἶναι ἕνας καί ἴδιος γιά ὅλους, ἀλλά εἶναι βέβαιον πλέον ὅτι ὑπάρχουν σήμερα καί μερικῆς

"θρησκείες" που είναι επικίνδυνες, γιατί έχουν εγκληματικά δόγματα και ανατρέπουν τις καθιερωμένες αξίες και τους θεσμούς, ένιοτε δε απειλούν τά χρηστά ήθη και τήν δημόσια τάξη..

2. Πολυεθνικές εταιρείες (όπως ή Σκοπιά) ή ή λερναία ύδρα του νοτιοκορεάτη Μούν (μέ τά 100 όνόματα) ή ή Σαηεντολογία (πρώην ΚΕΦΕ), μέ τά ποικίλα προγράμματα, ή οι ομάδες μέ τά προσωπεία της ψυχολογίας και της έναλλακτικής ιατρικής κ.ά., επιδιώκουν νά διαβρώσουν συνειδήσεις, όργανισμούς ή και δημόσιους φορείς. Άκούμε ακόμη και περιπτώσεις διδασκαλίας διαλογιστικών τεχνικών μέσα σέ σχολεία ή μαθημάτων γιόγκα σέ προγράμματα γυμναστικής συλλογικών φορέων. Ως έκ τούτου είναι ανάγκη νά ασχοληθούν κάποιοι άρμόδιοι μέ τήν έρευνα της ένδεχομένως παράνομης δραστηριότητος μερικων παραθρησκευτικών ομάδων. Καί τέτοιοι άρμόδιοι είναι ασφαλώς όλοι οι κρατικοί φορείς οι ταγμένοι νά περιφρουρούν τά έννομα άγαθά των Έλλήνων πολιτών.

3. Τά ποικίλα προσωπεία των περισσότερων νεοφανων αίρέσεων υποκρύπτουν κινδύνους, οικονομικές και άλλες παράνομες δραστηριότητες (βλ. τό πιο πάνω Ψήφισμα του Εύρωκοινοβουλίου) και έπομένως έμπίπτουν στον έλεγχο των άρμοδίων Αρχων. Τά τεράστια οικονομικά μέσα που διαθέτουν οι διάφορες ομάδες και τά όποια προέρχονται κυρίως από τήν έκμετάλλευση των θυμάτων τους, διευκολύνουν τά μέγιστα τήν έξάπλωσή τους στην Ελλάδα και ιδιαίτερα στις χεμαζόμενες Όρθόδοξες Ανατολικές χώρες.

4. Η ολοκληρωτική (δικτατορική, φασιστική) δομή και όργάνωση των περισσότερων από τις ομάδες της παραθρησκείας αποτελεί άπειλή για τήν προσωπικότητα του άτόμου, τήν έλευθερία του, τήν ψυχοσωματική υγεία του, άπειλή κατά των δημοκρατικών αρχων, κατά των δικαιωμάτων του άτόμου, κατά των κοινωνικών αξιών και ήδη έχει προχωρήσει στην διάβρωση των οικονομικών και πολιτικών δομών πολλων χωρων της Εύρώπης και ιδιαίτερα της Ανατολικής (λόγω των ειδικων εκεί συνθηκων).

5. Δέν άρνούμεθα τό δικαίωμα της θρησκευτικής έλευθερίας για κάθε άνθρωπο. Όμως πρέπει νά έντοπίσουμε τήν επικίνδυνη δραστηριότητα, όπου αυτή ύπάρχει, τον άνέντιμο και άθέμιτο προσηλυτισμό και νά καταρρίψουμε τά προσωπεία για νά φανούν τά πονηρά πρόσωπα. Άκόμη πρέπει νά σεβαστούμε τό δικαίωμα της

Ἐκκλησίας μας καί τό καθήκον της νά προφυλάσσει τό Ποίμνιό της ἀπ' αὐτή τήν λαίλαπα καί τήν ἀπειλή καί νά θεραπεύει, ὅπου αὐτό εἶναι δυνατόν, τίς πληγές τῶν θυμάτων τῶν ὀλοκληρωτικῶν αὐτῶν ὀργανώσεων, πού προστρέχουν στήν βοήθειά της. Γιατί κι'αὐτό διαπιστώνουμε συχνά: Ὄταν δηλαδή ἔρχεται στή δημοσιότητα κάποιο ἀπό τά πολλά δράματα τῶν θυμάτων τῶν αἱρέσεων, τότε ἀκοῦμε μερικούς νά λένε ὑποκριτικά: καί τί κάνει ἡ Ἐκκλησία; θέλοντας νά ρίξουν ἐπάνω της ὅλη τήν εὐθύνη. Ὄταν πάλι ἡ Ἐκκλησία προειδοποιεῖ ἢ μέ πόνο καταγγέλλει τούς κινδύνους καί τίς καταστροφικές συνέπειες ἀπό τήν δραστηριότητα τῶν ὁμάδων αὐτῶν, τότε δέχεται σφοδρή ἐπίθεση καί κατηγορεῖται γιά φανατισμό καί μισαλλοδοξία ἢ γιά κινδυνολογία.

6. Κλείνοντας, θά ἤθελα νά σᾶς ὑπογραμμίσω, ὅτι, μετά ἀπό μιά μακρά ἐμπειρία μας στόν τομέα τῆς μελέτης καί τῆς ἀντιμετώπισης τοῦ προβλήματος τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καί τῆς παραθρησκείας, στό Γραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξακολουθοῦμε νά διακατεχόμαστε ἀπό τήν ἴδια πεποίθηση καί ἀγωνία ἀπό τήν ὁποία διακατεχόταν καί ὁ πρό δεκαετίας περίπου κοιμηθεῖς, πρωτοπόρος στόν ποιμαντικό αὐτόν τομέα μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος. Καί τοῦτο διότι διαπιστώνουμε καθημερινά ὅτι τό πρόβλημα ἐξακολουθεῖ νά διατηρεῖ τόν ἔντονο θρησκευτικό, ἐκκλησιαστικό ἀλλά καί κοινωνικό χαρακτήρα του. Γι'αὐτό καί πιστεύουμε ὅτι ὀφείλομε νά ἀναγνωρίσουμε ἐγκαίρως ὅλοι μας, ὅτι ἡ δραστηριότητα τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων καί τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων ἀποτελεῖ καί γιά τήν Ἐκκλησία μας, ἀλλά καί γιά τήν Πατρίδα μας ἕνα καυτό πρόβλημα, θρησκευτικό, ἐκκλησιαστικό καί κοινωνικό καί ὡς τέτοιο πρέπει νά ἀντιμετωπιστεῖ χωρίς καμμιά καθυστέρηση.

Ὅποιαδήποτε ἄλλη σκέψη στήν ἐκτίμησή του θά εἶναι ἕνα ἐπικίνδυνο καί ἀσυγχώρητο λάθος καί τότε τό πρόβλημα αὐτό θά γίνη μιά βέβαιη ἀπειλή.

(Τέλος)